

Drikkevand: Aktuel status på pesticidsituation - d. 4. juni 2019:

Her kan du læse status på drikkevand og pesticider hos DIN Forsyning. Dokumentet bliver opdateret ca. hvert kvartal, og hvis der sker væsentlige ændringer i situationen.

Samlet status:

DIN Forsyning har ni kildepladser, ni vandværker og to eksterne vandleverandører.

- Der er ikke konstateret overskridelse af grænseværdien for pesticider i drikkevandet fra DIN Forsynings vandværker.
- Fem af kildepladserne er helt uden fund af sprøjtemidler. På en kildeplads er der spor af et pesticid i en af ni borer.
- Tre kildepladser – Aike ved Bramming, Astrup nord for Esbjerg og Lerpøt i Varde er ramt af forurening i flere borer.
- Der er fundet tre forskellige sprøjtemidler i vores borer: BAM, DPC, DMS.

Fakta – sprøjtemidler:

- **BAM (2,6-dichlorbenzamid):** Er et nedbrydningsprodukt af ukrudtsmidlet dichlobenil (bl.a. solgt under navnene Prefix og Casoron). BAM udvaskes meget let til grundvandet. Midlet har været forbudt i Danmark siden 1996.
- **DPC (Desphenyl-chloridazon):** Er et nedbrydningsmiddel efter stoffet chloridazon, også kaldet Pyramin, som tidligere blev brugt som ukrudtsmiddel i produktion af roer, rødbeder og løg. Midlet har været forbudt i Danmark siden 1996.
- **DMS (N,N-dimethylsulfamid):** Er et nedbrydningsprodukt, der stammer fra det svampebekæmpende middel tolylfluanid, der bl.a. har været brugt ved frugt- og planteavl. Tolylfluanid har ikke været tilladt at anvende som sprøjtemiddel i Danmark siden 2007. Stoffet kan dog stadig lovligt anvendes i visse typer træmaling/træbeskyttelse.

Undersøgelser – andre stoffer:

To andre stoffer, der har været omtalt i medierne, er 1,2,4 triazol og chlorothalonil-amidsulfonsyre (CTA). Disse to stoffer er ikke fundet i DIN Forsynings drikkevand.

Da der ikke findes viden om CTA's sundhedseffekter, er grænseværdien foreløbigt sat til detektionsgrænsen. Selv om stoffet ikke er fundet i drikkevandet, skal alle borer analyseres for stoffet. Detektionsgrænsen er det samme som grænseværdien.

- **Indvindingsboringer**
DIN Forsyning har 66 indvindingsboringer til drikkevand. Prøvetagning/ analyser er i gang.
 - 14 prøver er analyseret for CTA, og der er ikke fundet indhold af stoffet.
 - Fire prøver er leveret til laboratoriet. Vi afventer resultatet.
 - Der tages prøver af 19 indvindingsboringer inden for få uger.
 - 29 borer prøvetages sammen med andre prøver – inden d. 1. september 2019.

Status for forurening med BAM, DPC og DMS:

• Aike Vandværk:

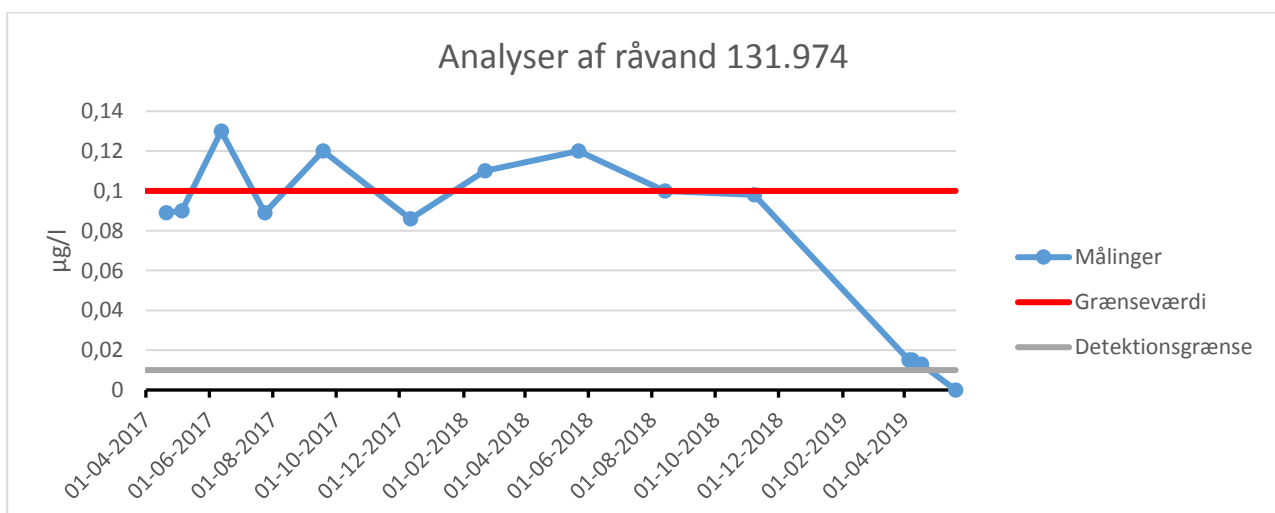
- Aike Vandværk leverer ca. 75 % af drikkevandet i Bramming.
- Indvinder vand fra fire borer.
- Grundvandet er forurenat med DPC og i mindre grad BAM.

Prøvested	Indhold BAM	Indhold DPC	Grænseværdi begge stoffer
Drikkevand	0,014	0,054	0,1 µg/l
Boring 131.989	<0,01	<0,01	
Boring 131.990	0,030	0,10	
Boring 131.991	<0,01	0,005	
Boring 131.974	<0,01	0,009	

Tabellen viser gennemsnit af de seneste tre analyser af drikkevandet og af hver boring. Driften ligger i faste rammer for at undgå store variationer i indholdet i drikkevandet. Der er et lavt indhold af BAM, og kun i den ene boring.

Indholdet af DPC i Boring 131.974 har været på omkring grænseværdien for drikkevand. Det samme gælder Boring 131.990. Men efter ombygning af førstnævnte boring er koncentrationen faldet, og seneste analyse viser ikke indhold af DPC. Det undersøges, om samme effekt kan opnås ved ombygning af Boring 131.990.

Nedenstående figur viser udviklingen for analyser af råvand for Boring 131.974.



Driften tilrettelægges, så indholdet af hvert sprøjtemiddel holdes under det halve af grænseværdien for drikkevand.

• Astrup Vandværk

- Leverer ca. 15 % af drikkevandet til Esbjerg.
- Grundvandet er forurenset med DPC, BAM og DMS.

Prøvested	Indhold DPC	Indhold DMS	Indhold BAM	Grænseværdi for alle 3 stoffer
Drikkevand	0,025	<0,01	<0,01	0,1 µg/l
Boring 121.451	0,056	<0,01	0,034	
Boring 121.1080	0,19	<0,01	0,020	Taget ud af drift
Boring 121.1081	0,084	0,008	0,015	
Boring 121.1082	<0,01	<0,01	<0,01	
Boring 121.1083	<0,01	<0,01	<0,01	
Boring 121.1084	<0,01	<0,01	<0,01	
Boring 121.1085	<0,01	<0,01	<0,01	

Tabellen viser gennemsnit af de seneste tre analyser af drikkevandet og af hver boring. Driften ligger fast med Boring 121.1080 ude af drift og Boring 121.1081 i drift.

Det har vist sig, at den høje forurening ikke trækkes til Boring 121.1081, så forureningen i drikkevandet kan holdes på et lavt niveau på omkring 25 % af gældende grænseværdi.

Der føres foreløbigt nøje kontrol, da den høje koncentration ved Boring 121.1080 kan influere på koncentrationen i Boring 121.1081 ved overdreven indvinding fra Boring 121.1081.

• Lerpøt Vandværk

- I normal drift leverer Lerpøt Vandværk alt drikkevand til Varde by.
- Grundvandet er forurennet med BAM, DPC og DMS.

Prøvested	Indhold BAM	Indhold DPC	Indhold DMS	Indhold 1,2,4 triazol	Grænseværdi for alle 3 stoffer
Drikkevand	0,016	0,021	0,050		0,1 µg/l
Boring 121.183	0,015	0,029	0,097		
Boring 121.438	<0,01	0,032	0,303		Taget ud af drift
Boring 121.589	<0,01	0,074	0,21	0,008	
Boring 121.906	0,017	0,035	<0,01		
Boring 121.947	0,021	0,22	0,042		Taget ud af drift
Boring 121.977	<0,01	0,011	<0,01		
Boring 121.1046	<0,01	0,012	<0,01		
Boring 121.1165	0,027	0,058	0,05		
Boring 121.1374	0,057	0,011	0,154		
Boring 121.1500	0,007	0,023	0,01		
Boring 121.1562	<0,01	0,05	<0,01		
Boring 121.1563	<0,01	0,006	0,01		

Tabellen viser gennemsnit af de seneste tre analyser af drikkevandet og af hver boring. To boringer er taget ud af drift på grund af højt indhold af hhv. DMS og DPC.

Tabellen viser situationen, mens halvdelen af drikkevandet til Varde leveres fra Esbjerg. Ved fuld leverance fra kildefeltet i Varde, vil der kunne forventes højere indhold af sprøjtemidler i drikkevandet. Det forventes dog, at drikkevandskravene fortsat kan overholdes.

Indholdene af sprøjtemidler i de enkelte boringer varierer en del, så det er nødvendigt, at der ofte tages prøver.

Der arbejdes på at øge indvindingen på et par af de mindst forurenede boringer (121.1046 og 121.1562), men situationen er ikke løst, før der etableres et helt nyt kildefelt til forsyning af Varde by med drikkevand.